

Ať děti doplácí na ubytování pro seniory v domovech, říká asociace. Rada seniorů: Nelze je zadlužit

🕒 14. červenec 2026

Pro a proti

Podle demografů má výrazně vzrůst počet lidí, kteří budou žít v domovech pro seniory. Poskytovatelé sociálních služeb upozorňují, že je třeba, aby se na nákladech více podílely rodiny. „Děti jsou už dnes přizván, aby smlouvou přistoupily k doplácení,“ připomíná v Pro a proti předsedkyně Rady seniorů ČR Lenka Desatová. „Spoluúčast je dnes dobrovolná,“ namítá Jiří Horecký, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb.

Pane Horecký, proč chcete, aby se rodiny více podílely na nákladech v domovech pro seniory?

Jiří Horecký: Myslíme si, že ten princip by měl být stejný v rámci sociální politiky České republiky jako kdekoliv jinde, nejenom v domovech pro seniory. Základní podmínka nebo předpoklad je, že zdravotní a sociální péče je pro všechny zdarma a dostupná bez ohledu na to, jaký je jejich příjem a ekonomická situace.

Pokud péči o stárnoucí populaci necháme na rodinách, čekají nás ekonomické problémy, varuje Horecký

A za ubytování a stravu – nejenom ve svých domácnostech, ale i v domovech pro seniory – si mají lidé, občané České republiky, platit sami.

Teprve když na to nedosáhnou a nemají příjmy, aby si mohli dovolit zaplatit ubytování a stravu, tak nastupuje síť různých sociálních dávek, které teď známe jako superdávku.

S tím rozdílem, že v případě péče o seniory – ono je to i v občanském zákoníku – má, jak se domníváme, ještě nějakou odpovědnost pomoci se základními potřebami rodina, respektive děti.

Paní Desatová, co říkáte na tento návrh v těch hrubých obrysech, jak ho reprodukoval pan Horecký?

Lenka Desatová: Za nás je to jenom vytržená část něčeho, co v části evropských zemí funguje. Bez ohledu na to, abychom se bavili o dalších věcech.

Gerontoložka Iva Holmerová: Péče o seniory v Česku? Systém člověka semele a udělá z něj sociální případ

V evropských zemích, kde je nějaké spolufinancování, je to primárně nastaveno tak, že to jde z majetku seniora, nikoliv z majetku jeho rodiny nebo dokonce vnuků.

Počet zemí, kde mají povinnost se podílet děti nebo vnuci, je výrazně v minoritě. Je třeba říct, že některé země od toho dokonce ustoupily, protože usoudily, že není možné zadlužovat budoucí generace.

Nelze udělat závěr, že povinné připlácení dětí je většinový západoevropský model. To není pravda. A pokud je, tak existují určité limity, které jsou poměrně vysoké. Třeba v Německu nedoplácejí děti, které mají roční příjem nižší než 100 tisíc euro (asi 2,4 milionu korun).

Majetek seniora, nebo dětí?

Je skutečností, že úpravy v nejrůznějších evropských zemích se hodně liší. Každopádně není to tak, jak připomněla paní Desatová, že u modelů spoluúčasti v Evropě se primárně čerpá z majetku ubytovaného seniora, nikoli z majetku jeho dětí nebo vnuků?

Horecký: Určitě se musí primárně čerpat z úspor nebo z majetku seniora.

V České republice máme takzvané zákonné kapesné nebo zůstatek příjmu, a to 15 procent. Kdyby nějaký senior chtěl část svého kapesného použít na sníženou úhradu za ubytování a za stravu, tak to ani nesmí, protože to je zakázáno. I kdyby na to měl, tak český právní systém to v domovech neumožňuje.

Přetížení z péče o děti i stárnoucí rodiče? Nechte si pomoci a myslete primárně na sebe, radí odbornice

A pak je potřeba ještě rozdělit dvě věci. Jedna je spoluúčast přímé rodiny, bavme se tedy o dětech, z jejich příjmů. A druhá z jejich majetku.

Z majetku – funguje to v menším počtu států a u nás tu debatu ani neotevíráme. Týká se to třeba i nemovitého majetku nebo úspor dětí a podobně. Například v Rakousku před pár lety upustili od prověřování převodu nemovitého majetku mezi rodiči a dětmi. Tohle my otvírat nechceme.

Ale je tu možná participace dětí, jak říkala paní předsedkyně Desatová, do nějaké hranice.

Promiňte, aby bylo jasné to, co za Asociaci poskytovatelů sociálních služeb prosazujete. Chcete, aby rodiny, které si to můžou dovolit vzhledem ke svým příjmům, se více podílely na financování péče o své seniory v domovech?

Horecký: Určitě nejde o péče, zdravotní a sociální péče je zdarma. Ale pokud příjem seniora nestačí na jídlo a ubytovací služby, tak to je ta složka, o které se bavíme. To navrhujeme.

Abych to demonstroval na jednoduchém příkladu: Maximální úhrada v domově pro seniory teď je 18 750 korun, pokud nejde o jednolůžkový pokoj. Senior má příjem třeba 19 000. Platí pravidlo patnáctiprocentního kapesného. To znamená, že úhrada mu je předepsána třeba někde na úrovni 16 500, 17 000 korun.

Měl by tedy doplácet nějaké 2000 korun. A nemůže. A to ani z toho zůstatku, ani z úspor. A pro rodinu je ten doplatek dobrovolný.

Spoluúčast rodin

Paní Desatová, kdyby to bylo právě z příjmu, nedávalo by smysl, aby rodiny, které si to můžou dovolit, měly vyšší spoluúčast?

Desatová: Tak za prvé, já bych potřebovala reagovat na to, co řekl pan Horecký. V současnosti to tak není. Oba víme, že to funguje tak, že děti jsou dnes přizvány k tomu, aby k doplacení přistoupily jakousi smlouvou.

S péčí o seniory pomůže sociální systém. Na všechno ale nestačí

A my potom v poradnách řešíme případy lidí, kteří doplácí třeba 5 000 korun měsíčně. Ale najednou se dostanou do situace, kdy rodině vypadne jeden příjem – kvůli nemoci nebo ztrátě zaměstnání – mají velký problém, jak to dál financovat.

Takže není pravda, že se to dnes neděje. Možná se tím obchází trochu zákon, ale děje se to.

Co se týče příjmů, zaprvé musíme stanovit výši příjmů, od které se to bude odvíjet. Potřebujeme se spravedlivě podívat na to, jaké možnosti ta rodina má kvůli ceně bydlení. Srovnáváme se zeměmi, kde mají dostupné nájemní bydlení – u nás jsou to tři procenta, jinde třeba dvacet třicet procent.

A to se nebavíme o výši příjmů českých občanů ve srovnání třeba s Rakouskem nebo Německem.

Pane Horecký, není to tak, že rodiny už dnes mají leckdy spoluúčast? Domysleli jste důsledky svého návrhu? Nemohl by být v jistém ohledu sociálně necitlivý?

Horecký: Možnost spoluúčasti rodinných příslušníků je dnes dobrovolná. Stává se, že je hrazena prvních pár měsíců a pak ji zruší nebo nedodrží. A také se to týká menšího počtu

seniorů.

Gerontoložka Holmerová: Školka vedle domova důchodců? Dnes běžná praxe posilování mezigenerační solidarity

Tam, kde si systém spoluúčasti rodina nemůže dovolit, chceme, aby nastupoval stát prostřednictvím například superdávky.

Jak by se určovalo, kdo si to může dovolit a kdo ne?

Horecký: Úhrada bude stanovena ve výši nákladů za ubytování a stravu, pokud na to ten senior nemá ze svého příjmu nebo z úspor.

Stanoveno to bude tak, jak to známe v superdávce. Bude částka – v superdávce to je 400 tisíc korun – a teprve pak nastupují děti. Ty budou moci dát například čestné prohlášení, že jejich příjem neumožňuje spoluúčast. A pak automaticky nastoupí superdávka. Tak jak to funguje, když je senior doma a nemá příjmy na pokrytí nákladů.

Dokáže stát nadále ufinancovat sociální a zdravotní služby, nebo bude nutná povinná finanční spoluúčast dětí seniorů jako v řadě západních zemí? A kde je hranice mezi zodpovědností rodiny a rolí státu? Poslechněte si celý pořad v audio na začátku článku.

autoři: [Lukáš Matoška](#), jud